Reservipoliisilaki

Neuvotteleva virkamies Heli Heikkola

24.1.2019

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Reservipoliisi

- Täydennyspoliisijärjestelmä otetaan käyttöön uudistettuna ja vanha sääntely kumotaan
- Reservipoliisi olisi osa poliisin varautumista ja apuna yllättävissä tilapäisissä yhteiskunnallisissa tilanteissa, jotka sitovat poliisin resursseja.
- Normaalioloissa esimerkiksi yllättävä laajan maahanmuuton tilanne tai terrorismin uhka-arvion väliaikainen nosto.
- Poliisin rakenteissa ei ole enää omaa reserviä (LP ja poliisikokelaat)

Reservipoliisi

- Järjestelmä vastaa paremmin muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen, joissa normaaliolojen häiriötilanteet voivat nopeasti eskaloitua vaikeammin hallittaviksi tilanteiksi ja poikkeusoloiksi. Koska reservipoliisihenkilöstö voitaisiin ottaa käyttöön jo normaalioloissa, niin se mahdollistaa tehokkaamman varautumisen poikkeusoloihin.

- Reservipoliisihenkilöstön käyttöönotosta päättäisi aina valtioneuvosto.

- Käyttöönoton jälkeen nimitettäisiin virkaan.

- Perustuslaki ei mahdollista ns. vapaaehtoispoliisia, joka on käytössä joissain muissa maissa (Iso-Britannia, Saksa, Viro, Alankomaat)

Tehtävät

- Reservipoliiseista säänneltäisiin omassa laissaan tyhjentävästi eli reservipoliisit eivät olisi poliisimiehiä.

- Tehtävät olisi säännelty erilaisiksi normaalioloja ja poikkeusoloja ja puolustustilaa varten.

- Normaaliolojen häiriötilanteissa: ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, suorittaa liikenteen ohjausta, eristettyjen alueiden vartiointia sekä kiinniotettujen kuljetuksia ja vartiointia sekä muita poliisin toimintaa tukevia tehtäviä.

- Poikkeusoloissa ja puolustustilassa kaikki poliisin tehtävät.

Toimivaltuudet

- Toimivaltuudet muuttuisivat kun yhteiskunnallinen tilanne pahenisi.
- Normaaliolojen häiriötilanteissa rajoitetusti poliisilain 2 ja 3 luvun toimivaltuuksia, poikkeusoloissa ja puolustustilassa kaikki poliisin toimivaltuudet.
- Voimankäyttövälineistä ampuma-asetta saisi käyttää vain poikkeus- ja puolustustilassa.
- Koulutus voimakeinojen käyttöön sama kuin ammattipoliiseilla.
- Reservipoliisit eivät toimisi itsenäisesti vaan ammattipoliisin apuna ja välittömässä ohjauksessa.

Reservissä oleminen

- Reservissä ollessaan tekisivät sitoumuksen Pohan kanssa, kouluttautuisivat ja ylläpitäisivät osaamistaan täydennyskoulutuksilla.

- Reserviin otettaisiin 1000 henkilöä, jotka voisivat olla esimerkiksi Spol-koulutettuja yli 35-vuotiaita, vartijoita ja muita poliisin tukemisesta kiinnostuneita henkilöitä. Henkilöt olisivat vapaaehtoisia ja sitoutuneita tehtävään. Heistä tehtäisiin turvallisuusselvitykset.

Yleistä järjestelmästä

- Alkuinvestointi 2,1 miljoonaa (varusteet, koulutus jne.) ja ylläpito 250 000 vuosittain.
- Käyttöönoton jälkeen 100 respoa maksaisi 400-450 000 kuussa.
- Reservipoliisijärjestelmän ylläpitämisellä ei tule olla mitään vaikutusta poliisien määrään tai resursseihin.

Valtioneuvoston asetus

- Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä reservipoliisihenkilöstön varustuksesta, koulutuksesta, koulutuksen vastaavuudesta, soveltuvuudesta, henkilökortista, palvelukseen kutsumisesta sekä sitoumuksen ehdoista ja sitoumukseen liittyvistä menettelytavoista.

Lausuntopalaute ja jatkovalmistelu

- Tehtiin säädösteknisiä ja muita aineellisia korjauksia säädöstekstiin.
- Vaikutusten muihin viranomaisiin ja erityisesti turvallisuusviranomaisten välisen virka-avun antamisen ja yhteistyön osalta täsmennettiin.
- Ampuma-aseet poistettiin normaaliolojen häiriötilanteiden varustuksesta.
- Toimivaltuuksien käyttöä täsmennettiin ja tehtiin tarkkarajaisemmiksi.
- Täsmennettiin koulutuksesta säädettävän valtioneuvoston asetuksella eikä Poliisihallituksen omalla päätöksellä.

Puolustusvaliokunnan lausunto

- Valiokunta painottaa, että reservipoliisijärjestelmän käyttöönotto ei saa heikentää suomalaisten korkeaa luottamusta poliiseihin.

- Valiokunta toteaa, että käsite normaaliolojen häiriötilanne on tulkinnanvarainen. Valiokunnan arvion mukaan käsitettä ei ole kuitenkaan mahdollista edes esimerkkien kautta saada määriteltyä tyhjentävällä tavalla.

- Valiokunta pitää asianmukaisena sitä, että ampuma-aseen käyttöoikeus on normaaliolojen häiriötilanteissa rajattu pois reservipoliiseilta. Valiokunta kuitenkin huomauttaa, että aseistamattomuudesta voi seurata myös ongelmia.

- Järjestelmän kehittämisessä on kuitenkin merkittävänä riskinä se, että reservipoliisien saama koulutus on riittämätöntä heille suunniteltuihin tehtäviin nähden.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
kirjaamo@intermin.fi